

جلاء العيون

در تاریخ زندگانی چهارده معصوم (علیهم السلام)

تألیف: علامه محمدباقر مجلسی (قدس سره)

تصحیح و پاورقی: محمد فرمودی

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۱۰۳۷ ق، ۱۱۱۱ ق.
جلاء العیون زندگی تاریخ چهارده معصوم (علیهم السلام) / اثر محمد باقر مجلسی

قم، نشر اجود، ۱۳۹۰

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۵۵-۱۷-۵

۸۱۶ ص ۱۲۵۰۰ تومان

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتابنامه به صورت زیرنویس

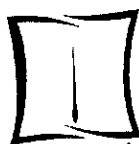
۱. چهارده معصوم (علیهم السلام) سرگذشت نامه . الف عنوان .

۳۹۷/۹۵

ج ۳ / م ۳۶ BP

۱۳۹۰

کتابخانه ملی ایران

نشر اجود
(پخش کتاب جواد الائمه)

جلاء العیون

تاریخ زندگی چهارده معصوم (علیهم السلام)

اثر: علامه محمد باقر مجلسی (رحمه الله علیه)

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۰

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

چاپ: اجود

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۵۵-۱۷-۵

ناشر: اجود

قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان

مرکز پخش: قم، خیابان ارم، نشر اجود

(پخش و نشر کتاب جواد الائمه (ع))

تلفن: ۰۲۵۱ - ۲۸۸۱۹۴۶

همراه: ۰۹۱۲۱۵۳۰۶۰۹

تلفن:

همراه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ستایش بی مثل و انباز سزاوار خداوند بی نیازی است که تذکر مصائب و استماع نوائب سربازان مسالک قرب و وصال و جان فشانان معارک اطاعت و امتثال خود را موجب جلای عیون ارباب ایمان و یقین گردانید، و غبار فتنه اشرا را در نظر بادیه پیمایان مراحل معرفت و اعتبار از کحل الجواهر ابصار و ابروی عزّت و افتخار به درجات برتر نشانید. و صلوات متوالیات و تحیات متواترات بر سید انبیاء و نخچه اصفیاء، خلاصه ارباب محنت و بلا و نقاوه اصحاب مصیبت و ابتلاء، فرمان فرمای عوالم غیب و شهود، و صدرنشین محفل قرب رحیم و دود، و شفیع درماندگان روز جزاء، ذخیره تهیدستان عالم بقاء، محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم و بر آل بی مثالش که به صیقل محبت و ولای خود، آئینه سینه های مؤمنان را از زنگ شکوک و شبهات جلا داده؛ قابل انعکاس گل رخان چمن انجمن حسن عقیدت ساخته اند، و در بوستان شجاعت گلهای رنگارنگ شهادت بنیان، مشام جان مجرمان را به شمیم شفاعت نواخته اند، فصلوات الله علیه و علیهم ابد الآبدين، و لعنة الله على أعدائهم و قاتليهم و ظالمهم الى يوم الدين.

اما بعد: تشنه لب زلال فیوض ربّانی و آرزومند ادراک سعادت جاودانی، محمد باقر بن محمد تقی - عفی الله عن جرائمهما - بر الواح ضمائر اخوان ایمانی و خلائق روحانی، تصویر و تقریر می نماید که: چون به مقتضای اخبار متواتره و آثار متظاهره تذکر و تذکیر، گریستن و گریان گردانیدن و محزون ساختن بر بلایا و محن اهل بیت رسالت که از جمیع مقربان بارگاه احدیت عظیم تر است، این مصائب از ملائکه مقربان و انبیای مرسلان و شایستگان بندگان ارض و سما و موعان هوا و ماهیان دریا و وحشیان صحرا، از همه مصیبت بیشتر است، و اعظم طاعات و اشرف قربات است، و سبب نیل سعادات و رفع درجات می گردد، و اطلاع بر احوال سعادت مآل پیشوایان دین و مقربان ربّ العالمین موجب قوّت ایمان و یقین می شود، و در هنگام نزول حوادث دوران و حدوث نوائب زمان تفکر در آلام و مصائب ایشان، و راضی شدن به قضای ربّانی، و دفع وساوس شیطانی، تأثیر عظیم دارد. و آنچه در این باب، به عربی و فارسی، در سلك تعریف در آورده اند بعضی ناقص و ناتمام است، و بعضی را از کتب سیر و اخبار مخالفان اخذ نموده اند که اعتماد را نمی شاید و بسا باشد که

برای جمعی که مایه وافر از علم نداشته باشند ضرر عظیم نماید و موجب خلل در عقاید ایمانی ایشان گردد.

و این شکسته در کتاب بحار الانوار آنچه که متعلق به احوال شریفه ایشان است در چندین مجلد استیفا کرده‌ام، و در کتاب "حیات القلوب" نیز اکثر آنها بر وجه اختصار مذکور شده است. و چون از کتاب اول، عوام را چندان انتفاعی نیست، و تحصیل کتاب دوم بر اکثر مردم متعسر است، لهذا این قلیل البضاعه با اختلال احوال و وفور اشتغال و هجوم هموم و آلام و طریان عوارض و اسقام به خاطر فائز رسید که کتاب و جیزی در این باب به لغت فارسی تألیف نماید که مقصور بر ذکر ولادت و شهادت حضرت سید المرسلین و ائمه طاهرین صلوات الله علیهم اجمعین بوده باشد، بر وجهی نوشته شود که همه خلق را از آن بهره‌ای برده باشد، و به ترجمه الفاظ روایات معتبره اقتصار نموده، مقید به حسن عبارات و تنوع استعارات نگردد، و از غیر احادیث معتبره که از کتب افاضل محدثان امامیه رضوان الله علیهم اخذ نموده چیزی نقل ننماید، تا مؤمنان به خواندن و شنیدن آن به ثواب احیاء احادیث ائمه دین علیهم السلام که اشرف طاعات و ارفع سعادات است فایز گردند، و به محزون گردیدن و گریستن بر مصائب جلیله برگزیدگان رب العالمین به درجات مقربین برسند و بهره‌ای از ثنویات جزیه ایشان به این غریق بحر سیئات در حال حیات و بعد از وفات عاید گردد.

و چون اشک ریختن در مصائب پیشوایان دین، موجب جلای دیدگان ظاهر و باطن مؤمنین می‌گردد، آن را به "جلاء العیون" مسمی گردانید، و بر مقدمه و چهارده باب به عدد مقربان رب الارباب مرتب ساخت، و عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فِي جَمِيعِ أُمُورِي وَهُوَ خَيْرُي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ^(۱).

مقدمه

در بیان ثواب گریستن بر مصائب حضرت رسالت پناه و ائمه طاهرين و محزون بودن برای ایشان است

ابن بابویه و دیگران به سند موثق از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده‌اند که: هر که به یاد آورد مصیبت ما را و بگرید برای آنچه مرتکب شده‌اند از ما، با ما باشد در درجه ما در روز قیامت؛ و کسی که به یاد دیگران آورد مصیبت ما را، پس بگرید یا بگریاند، گریان نگرده دیده او در روزی که دیده‌ها گریان باشد؛ و کسی که بنشیند در مجلسی که در آن مجلس احیای امر ما نمایند و احوال ما و احادیث ما را بیان کنند، نمیرد دل او در روزی که دلها از ترس و بیم مرده باشند.

و علی بن ابراهیم به سند حسن از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است که: هر که ما را به یاد آورد، یا ما در نزد او مذکور شویم و بیرون آید از دیده او آب گریه به قدر پر پشهای، حق تعالی گناهان او را بیامرزد هر چند مثل کف دریاها باشد.

و شیخ مفید و شیخ طوسی به سند معتبر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده‌اند که هر که مهموم و مغموم باشد برای ستمی که بر ما رفته است، هر نفسی که کشد کسبیهی در نامه عملش نوشته شود، و غم او برای ما عبادت باشد، و سر ما را پنهان داشتن از دشمنان ما ثواب جهاد فی سبیل الله دارد، پس حضرت صادق علیه السلام فرمود که: باید که این حدیث به آب طلا نوشته شود.

و ایضاً شیخ طوسی به سند معتبر از آن حضرت روایت کرده است که: هر که از دیده او یک قطره اشک بیرون آید برای خونی که از ما ریخته شده است، یا حقی که از ما کم کرده‌اند، یا عوضی که از ما یا یکی از شیعیان ما ضایع کرده‌اند، حق تعالی او را در بهشت ابد الآباد جای دهد و متنعم گرداند.

و ایضاً شیخ مفید و شیخ طوسی روایت کرده‌اند از احمد بن یحیی، از مخول بن ابراهیم، از ربیع بن منذر، از پدرش که گفت: از حضرت امام حسین علیه السلام شنیدم که می‌فرمود که: هر بنده‌ای که از دیده‌های او یک قطره آب بیرون آید در مصیبت ما اهل بیت، حق تعالی او را در بهشت خلد جای دهد؛ پس احمد بن یحیی گفت که: در شبی حضرت امام حسین علیه السلام را در خواب دیدم و به خدمت آن حضرت عرض کردم که مخول بن ابراهیم چنین روایتی از شما به من نقل کرد آیا شما فرموده‌اید؟

حضرت فرمود که: بلی، گفتم: پس سند می‌انه من و شما افتاد و حدیث را خود از شما شنیدم. و علی بن ابراهیم و ابن بابویه و سید ابن طاووس رحمه الله به سندهای صحیح از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت کرده‌اند که هر مؤمنی که از دیده او برای قتل حسین بن علی علیه السلام آب بیرون آید که بر روی او جاری شود، حق تعالی در بهشت برای او غرفه‌ها کرامت فرماید؛ و هر مؤمنی که آبی از دیده او بیرون آید و بر گونه روی او جاری گردد برای آزاری که از دشمن به ما رسیده است در دنیا، حق تعالی در بهشت مکان نیکی برای او مهیا گرداند؛ و هر مؤمنی که به او رسد آزاری به سبب ولایت و محبت ما و از شدت و حرقت آن مصیبت آب از دیده بر روی او روان شود، حق تعالی از وی بگرداند هر آزاری را و ایمن گرداند او را در روز قیامت از غضب خود و از آتش جهنم.

و حمیری در قرب الاسناد به سند صحیح روایت کرده است که: حضرت صادق علیه السلام از فضیل بن یسار پرسید که: آیا شما شیعیان در مجالس با یکدیگر می‌نشینید و حدیث ما را ذکر می‌کنید؟ گفت: بلی فدای تو شوم، حضرت فرمود: من آن مجالس را دوست می‌دارم، پس زنده گردانید امر ما را ای فضیل، و خدا رحمت کند کسی را که احادیث ما را ذکر کنند، امر ما را و دین ما را زنده بدارد، ای فضیل! هر که ما را یاد کند یا ما را نزد او یاد کنند و از دیده او مثل پر مگسی آب بیرون آید، خدا گناهان او را بپامزد اگر چه مانند کف دریا باشد.

و ابن قولویه و برقی نیز این حدیث را به سندهای معتبره از آن حضرت روایت کرده‌اند. ایضاً به سند معتبر روایت کرده‌اند از آن حضرت: هر که ما نزد او مذکور شویم و از دیده‌های او آب جاری شود، حق تعالی روی او را بر آتش جهنم حرام گرداند.

و ابن بابویه به سند حسن از حضرت امام رضا علیه السلام روایت کرده است که: آن حضرت به ریان بن شیب گفت: اگر خواهی که در درجات عالیه بهشت با ما باشی، پس برای اندوه ما اندوهناک شو و برای شادی ما شاد شو، و بر تو باد به ولایت و محبت ما، که اگر مردی سنگی را دوست دارد حق تعالی در روز قیامت او را با آن سنگ محسور می‌گرداند.

و ایضاً به سندهای معتبر روایت کرده است که: حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود که: حق تعالی مطلع شد بر زمین و ما را از جمیع خلائق اختیار کرد، و از برای ما شیعه‌ای چند اختیار کرد که یاری می‌کنند ما را، و شاد می‌شوند برای شادی ما، و اندوهناک می‌شوند برای اندوه ما، و مالها و جانهای خود را برای ما صرف می‌کنند، ایشان از ما پند و بازگشت ایشان به سوی ماست.

و سید ابن طاووس روایت کرده است که: ائمه طاهرين علیهم السلام فرمودند:

هر که در مصیبت ما بگیرد و صد کس را بگیراند پس بهشت برای اوست، و هر که بگیرد و پنجاه کس را بگیراند بهشت از برای اوست، و هر که بگیرد و سی کس را بگیراند بهشت از برای اوست، و هر که بگیرد و بیست کس را بگیراند بهشت از برای اوست، و هر که بگیرد و ده کس را بگیراند بهشت از برای اوست، و هر که بگیرد و یک کس را بگیراند بهشت از برای اوست، و هر که خود را به گریه بدارد بهشت از برای اوست.

www.ketab.ir

فهرست

مقدمه در بیان ثواب گریستن بر مصائب حضرت رسالت پناه و ائمه طاهرين عليهم السلام	۵
باب اول در بیان ولادت و وفات اشرف کائنات ابوالقاسم محمد مصطفی صلی الله علیه و آله	۸
فصل اول در بیان نسب شریف و اسم و کنیت و لقب آن حضرت	۸
فصل دوم در بیان ابتدای نور شریف آن حضرت	۱۳
فصل سوم در بیان ولادت با سعادت آن حضرت و تاریخ او	۳۷
فصل چهارم در وصیت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سایر وقایع نزدیک ارتحال آن حضرت ...	۵۳
فصل پنجم در کیفیت وقوع مصیبت کبری و واقعه عظمی یعنی وفات سید انبیاء	۸۳
فصل ششم در بیان احوال چند است که بعد از دفن آن حضرت واقع شد	۱۰۸
باب دوم در تاریخ ولادت با سعادت و وفات سیده نساء عالمیان فاطمه زهراء علیها السلام است ..	۱۱۱
فصل اول در بیان ولادت با سعادت آن جناب	۱۱۱
فصل دوم در اسماء شریفه و بعضی از فضائل آن حضرت	۱۱۷
فصل سوم در فضائل و مناقب و بعضی از احوال و معجزات آن حضرت	۱۲۲
فصل چهارم در بعضی از سیر و مکارم اخلاق آن حضرت	۱۴۳
فصل پنجم در بیان تزویج امیرالمؤمنین و فاطمه علیهما السلام	۱۴۸
فصل ششم در کیفیت معاشرت حضرت امیر و حضرت فاطمه زهرا علیهما السلام	۱۷۳
فصل هفتم در بیان کیفیت شهادت حضرت فاطمه علیها السلام و ستم هائی که	۱۷۵
فصل هشتم در بیان تظلم حضرت فاطمه علیها السلام در محشر	۲۱۶
باب سوم در بیان تاریخ ولادت و شهادت سید اوصیاء امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام ..	۲۲۲
فصل اول در بیان ولادت با سعادت آن حضرت	۲۲۲
فصل دوم در بیان خبر دادن خدا و رسول و پیغمبران گذشته به شهادت آن حضرت	۲۴۲
فصل سوم در بیان کیفیت شهادت آن حضرت	۲۴۹
فصل چهارم در بیان کیفیت غسل و کفن و دفن آن حضرت و وقایع بعد از شهادت	۲۸۱

فصل پنجم در بیان احوال قاتل آن حضرت ابن ملجم لعین	۲۹۳
باب چهارم در بیان تاریخ ولادت و شهادت ثانی ائمه هدی امام حسن مجتبیٰ (علیه السلام)	۲۹۷
فصل اول در بیان ولادت و اسم و لقب و کنیت و حلیه و شمایل آن حضرت	۲۹۷
فصل دوم در بیان بعضی از فضایل آن حضرت	۳۰۲
فصل سوم در بیان بعضی مکارم اخلاق و محاسن آداب حضرت امام حسن (علیه السلام)	۳۱۶
فصل چهارم در بیان بعضی از معجزات حضرت امام حسن (علیه السلام)	۳۲۸
فصل پنجم در بعضی از احوال آن حضرت و سبب صلح با معاویه	۳۳۸
فصل ششم در کیفیت شهادت آن امام مظلوم (علیه السلام)	۳۶۶
باب پنجم در تاریخ ولادت و شهادت حضرت سید الشهدا اباعبدالله الحسین (علیه السلام)	۳۷۶
فصل اول در بیان ولادت با سعادت آن حضرت	۳۷۶
فصل دوم در فضایل و مناقب آن حضرت	۳۸۵
فصل سوم در بعضی از مکارم اخلاق آن حضرت	۳۹۸
فصل چهارم در بیان نص بر خلافت و امامت و بعضی از معجزات آن حضرت	۴۰۸
فصل پنجم در ثواب گریستن و ماتم بر آن خصوصاً در روز عاشورا	۴۱۵
فصل ششم در خبر دادن حق تعالی پیغمبران خود را به شهادت آن حضرت	۴۲۶
فصل هفتم در خبر دادن سید المرسلین و امیرالمؤمنین به شهادت آن حضرت	۴۴۲
فصل هشتم در بیان آنکه مصیبت آن حضرت عظیم ترین مصیبت هاست	۴۵۲
فصل نهم در بیان فضیلت شهادتی که با آن حضرت شهید شدند، و درجات و منازل ایشان	۴۵۸
فصل دهم در بیان کفر قاتلان آن حضرت و شدت عذاب ایشان	۴۶۰
فصل یازدهم در جور و ستمی که بر شیعیان پیش از داخل شدن حضرت به عراق وارد شد	۴۶۶
فصل دوازدهم در بیان توجّه سید الشهداء و به مکه معظمه	۴۷۵
فصل سیزدهم در بیان فرستادن حضرت مسلم بن عقیل (علیه السلام) به جانب کوفه	۴۸۹
فصل چهاردهم در بیان توجّه امام مظلوم بسوی عراق	۵۰۴
فصل پانزدهم در بیان وقایع جانگداز که بعد از شهادت شهدا واقع شد	۵۷۳
فصل شانزدهم در آنچه از غرایب معجزات بعد از شهادت آن حضرت به ظهور آمد	۶۱۷

- فصل هفدهم گریه و جزع انبیا و اوصیا و ائمه هدی و ملائکه مقربین بر آن حضرت ۶۲۳
- فصل هیجدهم در بیان گریه و نوحه جنیان بر آن حضرت ۶۳۰
- فصل نوزدهم در بیان علتی که حق تعالی مقارن شهادت حضرت عذاب بر کافران نفرستاد ۶۳۴
- فصل بیستم در بیان عذابهایی که در دنیا بر قاتلان آن جناب وارد شد ۶۳۶
- فصل بیست و یکم در بعضی از احوالات مختار و کیفیت کشتن قاتلان آن حضرت ۶۴۵
- فصل بیست و دوم معجزات و غرایبی که نزد مرقد مطهر و تربت آن حضرت ظاهر شده ۶۶۰
- فصل بیست و سوم در بیان عدد اولاد و ازواج آن حضرت ۶۷۶
- باب ششم در ولادت و شهادت حضرت سید الساجدین امام زین العابدین علیهما السلام ۶۷۸
- فصل اول در بیان ولادت و اسم و لقب و کنیت آن جناب ۶۷۸
- فصل دوم شهادت و احزانی که بر آن حضرت وارد شد ۶۸۲
- فصل سوم در بیان جوری که در زمان آن حضرت بر شیعیان واقع شد ۶۸۸
- باب هفتم در بیان تاریخ ولادت و وفات و بعضی از حالا امام محمد باقر علیهما السلام ۶۹۱
- فصل اول در بیان تاریخ ولادت و اسم و کنیت و لقب آن حضرت ۶۹۱
- فصل دوم در آنچه میان آن حضرت و مخالفان ظاهر شد تا وقت شهادت ۶۹۳
- باب هشتم در تاریخ ولادت و شهادت امام جعفر صادق علیهما السلام ۷۰۶
- فصل اول در بیان نسب و اسم و کنیت و لقب و تاریخ ولادت آن حضرت ۷۰۶
- فصل دوم در بیان بعضی از ستمها که از جابران به آن امام متقیان واقع شد ۷۰۸
- فصل سوم در تاریخ شهادت آن تیر فلک امامت ۷۱۷
- فصل چهارم در بعضی از ستمها که بر اقارب و شیعیان آن حضرت واقع شد ۷۲۰
- باب نهم در بیان تاریخ احوال امام هفتم ابوالحسن حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام ۷۲۱
- فصل اول در بیان ولادت و نسب و اسم و کنیت و لقب آن حضرت ۷۲۱
- فصل دوم در تاریخ شهادت و بعضی از ستمها که از خلفای جور بر آن امام مظلوم واقع شد ۷۲۵
- فصل سوم در بیان ستمهایی که بر خویشان و شیعیان آن حضرت واقع شد ۷۴۴
- باب دهم در تاریخ احوال زیده اصفیا و امام اتقیا حضرت علی بن موسی الرضا علیهما السلام ۷۴۶
- فصل اول در بیان تاریخ ولادت و نسب و اسم و کنیت و لقب آن حضرت ۷۴۶

فصل دوم در خبر دادن آن جناب و پدران بزرگوارشان به شهادت ایشان.....	۷۵۰
فصل سوم در بیان کیفیت شهادت آن حضرت.....	۷۵۲
باب یازدهم در تاریخ ولادت و شهادت امام عباد حضرت ابو جعفر محمد الجواد علیه السلام	۷۵۲
فصل اول در تاریخ ولادت با سعادت و اسم و لقب و کنیت آن حضرت.....	۷۵۲
فصل دوم در شهادت و بعضی از احوال آن حضرت.....	۷۷۲
باب دوازدهم در تاریخ امام دهم حضرت امام علی نقی علیه السلام	۷۷۴
فصل اول در تاریخ ولادت و نسب و اسم و لقب و کنیت آن حضرت.....	۷۷۴
فصل دوم در تاریخ شهادت آن حضرت و بعضی از ستم‌هایی که بر آن امام مبین واقع شد.....	۷۸۳
باب سیزدهم در بیان تاریخ ولادت و احوال حضرت سید اولیاء امام حسن عسکری علیه السلام	۷۹۳
فصل اول در بیان تاریخ ولادت و اسم و لقب و کنیت آن حضرت.....	۷۹۳
فصل دوم در بیان تاریخ شهادت آن حضرت.....	۷۹۵
باب چهاردهم در ولادت موفور السعاده حضرت صاحب الزمان حجة بن الحسن علیه السلام	۸۰۲
فهرست.....	۸۱۳